

НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
**ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
імені В.М. Корецького**

Україна, 01001, м. Київ-1
вул. Трьохсвятительська, 4
тел. (044) 278 5155
факс (044) 278 5474
E-mail: idpnanu@gmail.com

NATIONAL
UKRAINIAN ACADEMY OF SCIENCES
**KORETSKY INSTITUTE
OF STATE AND LAW**

4, Trjohsvjateljtska st.,
01001, Kiev, Ukraine
tel. (044) 278 5155
fax (044) 278 5474
E-mail: idpnanu@gmail.com

13.05.2021 № 126/82-е
на № _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

**Голова Ради науково-правових
експертиз при Інституті держави
і права імені В.М. Корецького
НАН України, д. ю. н., професор
Н.М. Пархоменко**
Н.М. Пархоменко 2021 р.

ВИСНОВОК

науково - правової експертизи,

проведеної у відповідності до Закону України

«Про наукову і науково-технічну експертизу»

**на запит акціонерного товариства «Національна акціонерна
компанія «Нафтогаз України»**

I. Зміст звернення. Питання, винесені на розгляд науково-правової експертизи.

До Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України звернулось акціонерне товариство «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (далі – Замовник, НАК «Нафтогаз України» або Компанія), із запитом за підписом директора з енергоефективності та управління майном «Групи Нафтогаз» В. Щербенка про проведення експертизи та надання науково-правового експертного висновку щодо доктринального тлумачення окремих норм законодавства з питань укладення трудового контракту з головою правління НАК «Нафтогаз України».

Як зазначено у листі-запиті від 11 травня 2021 року, вих. № 14-1236/1.16-21, необхідність проведення науково-правового експертного дослідження обумовлена наступними обставинами.

Акціонерне товариство "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України" (далі також - Компанія) утворено на виконання Указу Президента

України від 25 лютого 1998 р. № 151 "Про реформування нафтогазового комплексу України" на базі 100 відсотків акцій державних акціонерних товариств, створених шляхом перетворення підприємств нафтогазового комплексу, що не підлягають приватизації, а також пакетів акцій відкритих акціонерних товариств нафтогазового комплексу, які відповідно до чинного законодавства залишені у державній власності. Статутний капітал Компанії сформовано державою та оплачено за рахунок вартості переданих їй акцій, іншого майна та коштів.

Відповідно до п.15 Статуту акціонерного товариства "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України", затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 1044 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2020 р. № 997) (далі – Статут), засновником та єдиним акціонером Компанії є держава. Функції з управління корпоративними правами держави у статутному капіталі Компанії виконує Кабінет Міністрів України.

Вищим органом Компанії є загальні збори (п. 45 Статуту), при цьому повноваження загальних зборів, передбачені п. 47 Статуту, здійснюються акціонером одноосібно. Рішення єдиного акціонера - держави в особі Кабінету Міністрів України згідно з п. 60 Статуту, оформляються відповідним актом Кабінету Міністрів України.

28 квітня 2021 р. Кабінетом Міністрів України, який виконує функції вищого органу Компанії – загальних зборів, було прийнято розпорядження № 370-р (далі – розпорядження № 370-р). Згідно з п. 8 цього розпорядження було обрано та призначено Вітренка Юрія Юрійовича з 29 квітня 2021 р. головою правління акціонерного товариства "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України" строком на один рік.

29 квітня 2021 р. Кабінет Міністрів України розпорядженням № 394-р затвердив умови контракту з головою правління акціонерного товариства "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України".

До призначення на посаду голови правління акціонерного товариства "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України", Вітренко Юрій Юрійович з 22 грудня 2020 р. відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2020 № 1601-р був призначений першим заступником Міністра енергетики України, на якого відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2020 р. № 1603-р було тимчасово з 22 грудня 2020 р. покладено виконання обов'язків Міністра енергетики України.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2021 року № 367-р, Вітренка Юрія Юрійовича було звільнено з посади першого заступника Міністра енергетики України згідно з поданою заявою, а розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2020 р. № 1603-р було визнано таким, що втратило чинність на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2021 р. № 368-р.

Стаття 26 Закону України «Про запобігання корупції» містить обмеження

після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування, а саме пункт 1 частини 1 зазначеної статті Закону передбачає, що особам, уповноваженим на виконання функцій держави, зазначеним у пункті 1 частини першої статті 3 цього Закону (в тому числі міністрам, іншим керівникам центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, та їх заступникам), які звільнилися або іншим чином припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, забороняється в тому числі протягом року з дня припинення відповідної діяльності укладати трудові договори (контракти) або вчиняти правочини у сфері підприємницької діяльності з юридичними особами приватного права або фізичними особами - підприємцями, якщо особи, зазначені в абзаці першому цієї частини, протягом року до дня припинення виконання функцій держави або місцевого самоврядування здійснювали повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих юридичних осіб або фізичних осіб – підприємців.

Водночас відповідно до статті 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Повноваження Міністра Міністерства енергетики України визначені в Положенні про Міністерство енергетики України, яке затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2020 р. №507 (далі – Положення). Відповідно до підпункту 12) пункту 10 Положення Міністр організовує внутрішній контроль і внутрішній аудит та забезпечує їх здійснення в Міненерго, на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери його управління.

Вітренко Ю.Ю., як перший заступник Міністра енергетики України та особа, на яку тимчасово покладено виконання обов'язків Міністра енергетики України, не був членом Кабінету Міністрів України, не голосував на його засіданнях.

Однак, при цьому Вітренко Ю.Ю. надавав пропозиції щодо прийняття Кабінетом Міністрів України рішень про надання доручень Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства щодо підготовки певних рішень щодо НАК «Нафтогаз України».

Зокрема, на засіданні Кабінету Міністрів України від 03.03.2021, за пропозицією Вітренка Ю.Ю. Кабінету Міністрів України прийняв протокольне рішення щодо доручення Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства подати на розгляд Кабінету Міністрів України як акціонера НАК «Нафтогаз України» проект рішення, яким визначити основні напрями діяльності АТ «НАК «Нафтогаз України».

В подальшому таке рішення не було подано на розгляд Кабінету Міністрів України.

Наказом Міністерства енергетики України від 10 вересня 2020 року № 586 «Про затвердження Переліків державних підприємств, установ та організацій, що

належать до сфери управління Міністерства енергетики, господарських товариств, щодо яких Міністерство енергетики здійснює повноваження з управління корпоративними правами держави та господарських структур, контроль за діяльністю яких здійснює Міністерство енергетики», затверджено станом на 01.09.2020 року:

1) Перелік державних підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міністерства енергетики;

2) Перелік господарських товариств, щодо яких Міністерство енергетики здійснює повноваження з управління корпоративними правами держави;

3) Перелік господарських структур, контроль за діяльністю яких здійснює Міністерство енергетики.

Акціонерне товариство "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України" в цих переліках відсутнє. Отже, Міністерство енергетики України не здійснює повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності Компанії.

Враховуючи викладене, відповідно до умов договору про надання послуг від 16 квітня 2020 року №14/112/20, укладеного між Інститутом держави і права імені В.М. Корецького НАН України та акціонерним товариством "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України", Замовник звернувся за проведенням науково-правової експертизи, керуючись ст. 19 Закону України «Про наукову та науково-технічну експертизу», та просить надати висновок за її результатами щодо такого питання:

Чи є порушенням вимог пункту 1 частини першої статті 26 Закону України «Про запобігання корупції» укладення з Вітренком Ю.Ю. трудового контракту як з головою правління акціонерного товариства "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України"?

II. Юридичні підстави для проведення науково-правової експертизи:

1. Лист-запит АТ «НАК «Нафтогаз України», вих. № 14-1236/1.16-21 від 11 травня 2021 року.

2. Згода виконавця на проведення науково-правової експертизи.

3. Статут Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України (в частині повноважень на проведення науково-правової експертизи).

4. Закон України від 10 лютого 1995 року «Про наукову і науково-технічну експертизу» (з наступними змінами і доповненнями).

5. Наказ Міністерства освіти України від 12 січня 2004 року № 12 «Про затвердження Порядку проведення державної акредитації фізичних та юридичних осіб на право проведення наукової та науково-технічної експертизи», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26 січня 2004 року за № 110/8709 (п. 3.2. – в частині повноважень установ і організацій Національної та галузевих академій наук на здійснення спеціалізованої експертної діяльності без додаткової

акредитації, на підставі статутних положень, якими така діяльність передбачена) від 12 січня 2004 р. №12.

6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження платних послуг, які можуть надаватися бюджетними науковими установами» від 29 липня 2003 р. № 1180.

III. Нормативно-правові акти та документи, зміст яких досліджувався в ході підготовки висновку науково-правового дослідження (акти у відповідній редакції; з подальшими змінами; включно ті, що втратили чинність, однак були чинними на момент виникнення та існування досліджуваних правовідносин):

1. Конституція України від 28 червня 1996 року.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV.
3. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27 лютого 2014 року № 794-VII.
4. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII.
5. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 року № 514-VI.
6. Статут акціонерного товариства "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України", затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 1044.
7. Положення про Міністерство енергетики України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2020 року № 507.
8. Регламент Кабінету Міністрів України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950.
9. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2020 року № 1601-р.
10. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2020 року № 1603-р.
11. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2021 року № 367-р.
12. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2021 року № 368-р.
13. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2021 року № 370-р.
14. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2021 року № 394-р.
15. Наказ Міністерства енергетики України «Про затвердження Переліків державних підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міністерства енергетики, господарських товариств, щодо яких Міністерство енергетики здійснює повноваження з управління корпоративними правами держави та господарських структур, контроль за діяльністю яких здійснює Міністерство енергетики» від 10 вересня 2020 року № 586.

IV. Результати науково-правового експертного дослідження.

При підготовці науково-експертного висновку здійснено комплексний аналіз законодавства України з урахуванням практики його застосування. Системний аналіз поданих Замовником матеріалів, спеціальної юридичної літератури, а також застосування загальноприйнятих методів і прийомів доктринального тлумачення правових актів та відповідних юридичних норм дає підстави зробити наступні висновки по суті поставленого перед експертом питання.

Чи є порушенням вимог пункту 1 частини першої статті 26 Закону України «Про запобігання корупції» укладення з Вітренко Ю.Ю. трудового контракту як з головою правління акціонерного товариства "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України"?

Відповідь на питання.

Конституція України у статті 43 гарантує кожному право на працю, яку особа вільно обирає або на яку вільно погоджується, що реалізується, в тому числі шляхом укладення трудового договору. Водночас у чинному законодавстві України визначено ряд обмежень, які згідно із загальновизнаними міжнародно-правовими нормами не розглядаються такими, що порушують право на працю. Ці обмеження є різними за своїм призначенням – від забезпечення охорони здоров'я осіб, що потребують підвищеного соціального і правового захисту, до можливості застосування при прийомі на роботу відмінностей та виключень, зумовлених вимогами до певного виду трудової діяльності.

Зокрема, на сьогодні в Україні діє ряд обмежень для певних категорій осіб, спрямованих на попередження корупції, одним з яких є обмеження щодо осіб, які звільнилися з посад або припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 26 Закону України «Про запобігання корупції» *особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зазначеним у пункті 1 частини першої статті 3 цього Закону, які звільнилися або іншим чином припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, забороняється:*

1) протягом року з дня припинення відповідної діяльності *укладати трудові договори (контракти) або вчиняти правочини у сфері підприємницької діяльності з юридичними особами приватного права або фізичними особами - підприємцями, якщо особи, зазначені в абзаці першому цієї частини, протягом року до дня припинення виконання функцій держави або місцевого самоврядування здійснювали повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих юридичних осіб або фізичних осіб - підприємців*

Згідно з підпунктом «а» пункту 1 частини першої статті 3 Закону України

«Про запобігання корупції» особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, є:

а) Президент України, Голова Верховної Ради України, його Перший заступник та заступник, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, *міністри, інші керівники центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, та їх заступники*, Голова Служби безпеки України, Генеральний прокурор, Голова Національного банку України, його перший заступник та заступник, Голова та інші члени Рахункової палати, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Уповноважений із захисту державної мови, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим.

Системне тлумачення наведених норм дає підстави для висновку, що пунктом 1 частини першої статті 26 Закону України «Про запобігання корупції», встановлено заборону особам (в тому числі колишнім міністрам, іншим керівникам центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, та їх заступникам) укладати трудові договори (контракти) та вчиняти правочини у сфері підприємницької діяльності з юридичними особами, лише за умови, якщо вони протягом року до дня припинення виконання функцій держави або місцевого самоврядування здійснювали повноваження з:

- контролю щодо діяльності цих юридичних осіб,
- нагляду за діяльністю цих юридичних осіб,
- підготовки рішень щодо діяльності цих юридичних осіб,
- прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих юридичних осіб.

Як слідує зі змісту запиту та документів, наданих Замовником для проведення експертного дослідження, 28 квітня 2021 р. Кабінетом Міністрів України було прийнято розпорядження № 370-р, на підставі пункту 8 якого було обрано та призначено Вітренка Юрія Юрійовича з 29 квітня 2021 р. головою правління НАК «Нафтогаз України» строком на один рік.

29 квітня 2021 року Кабінет Міністрів України розпорядженням № 394-р затвердив умови контракту з головою правління акціонерного товариства "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України".

До призначення на посаду голови правління НАК "Нафтогаз України", Вітренко Юрій Юрійович з 22 грудня 2020 року відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2020 № 1601-р був призначений першим заступником Міністра енергетики України, на якого відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2020 року № 1603-р було тимчасово з 22 грудня 2020 року покладено виконання обов'язків Міністра енергетики України.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2021 року № 367-

р. Вітренка Юрія Юрійовича було звільнено з посади першого заступника Міністра енергетики України згідно з поданою заявою, а розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2020 року № 1603-р було визнано таким, що втратило чинність на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2021 року № 368-р.

Виходячи з повноважень Міністерства енергетики України, визначених Положенням про Міністерство енергетики України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2020 року № 507, Міністерство енергетики України не здійснює контролю та нагляду за діяльністю НАК «Нафтогаз України».

Також наказом Міністерства енергетики України від 10 вересня 2020 року № 586 «Про затвердження Переліків державних підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міністерства енергетики, господарських товариств, щодо яких Міністерство енергетики здійснює повноваження з управління корпоративними правами держави та господарських структур, контроль за діяльністю яких здійснює Міністерство енергетики», затверджено станом на 01.09.2020 року:

- 1) Перелік державних підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міністерства енергетики;
- 2) Перелік господарських товариств, щодо яких Міністерство енергетики здійснює повноваження з управління корпоративними правами держави;
- 3) Перелік господарських структур, контроль за діяльністю яких здійснює Міністерство енергетики.

У цих переліках НАК "Нафтогаз України" відсутнє, що також засвідчує той факт, що Міністерство енергетики України не здійснює повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності Компанії.

Необхідно також звернути увагу на те, що за нормою статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Так, до повноважень Міністра енергетики України, які визначені в згаданому вище Положенні про Міністерство енергетики України, належить, зокрема, організація внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту та забезпечення їх здійснення в Міненерго, на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери його управління. (підпункт 12 пункту 10 Положення).

Для вичерпної відповіді на питання, винесене для науково-експертного дослідження, також слід звернутися до аналізу нормативно-правових актів, що регулюють питання діяльності та органів управління НАК «Нафтогаз України».

У статті 97 Цивільного кодексу України передбачено, що управління товариством здійснюють його органи. Органами управління товариством є загальні збори його учасників і виконавчий орган, якщо інше не встановлено законом.

Крім того, управління акціонерними товариствами, у тому числі НАК «Нафтогаз України», здійснюється з урахуванням Закону України «Про акціонерні товариства», статуту.

Відповідно до пункту 15 Статуту НАК «Нафтогаз України», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 1044 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2020 року № 997) (далі – Статут), засновником та єдиним акціонером Компанії є держава. Функції з управління корпоративними правами держави у статутному капіталі Компанії виконує Кабінет Міністрів України.

Вищим органом Компанії є загальні збори (пункт 45 Статуту), при цьому пунктом 60 Статуту НАК «Нафтогаз України» встановлено, що повноваження загальних зборів, передбачені пунктом 47 цього Статуту, здійснюються акціонером одноосібно.

Рішення акціонера з питань, що належать до компетенції загальних зборів, оформлюється акціонером письмово. **Рішення єдиного акціонера - держави в особі Кабінету Міністрів України оформляються відповідним актом Кабінету Міністрів України**, проект якого за дорученням Прем'єр-міністра України або відповідно до резолюції Віце-прем'єр-міністра України згідно з розподілом повноважень розробляється та подається в установленому порядку Мінекономрозвитку. Таке рішення акціонера має статус протоколу загальних зборів. Обрання персонального складу наглядової ради здійснюється без застосування кумулятивного голосування.

Таким чином, повноваження з розробки рішень акціонера НАК «Нафтогаз України» - держави в особі Кабінету Міністрів України, Статутом НАК «Нафтогаз України» віднесені до повноважень Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, а не Міністерства енергетики України. А повноваженнями з прийняття відповідних рішень стосовно діяльності НАК «Нафтогаз України» наділений саме Кабінет Міністрів України.

Частиною 2 статті 41 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Кабінет Міністрів України відповідно до Конституції та законів України здійснює свої повноваження шляхом прийняття рішень на його засіданнях більшістю голосів від посадового складу Кабінету Міністрів України, визначеного відповідно до статті 6 цього Закону, згідно з частиною першою якої до складу Кабінету Міністрів України входять Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр

України, віце-прем'єр-міністри та міністри України.

Отже, ні заступники міністрів, ні особи, на яких тимчасово покладено обов'язок виконувати обов'язки міністрів, не входять до складу Кабінету Міністрів України, не голосують на його засіданнях, та, відповідно, не наділені повноваженнями з контролю, нагляду, підготовки та прийняття рішень щодо діяльності юридичних осіб, управління корпоративними правами яких здійснює Кабінет Міністрів України.

У такий спосіб, Вітренко Ю.Ю., як перший заступник Міністра енергетики України та/або особа, на яку тимчасово покладено виконання обов'язків Міністра енергетики України, не був членом Кабінету Міністрів України та не голосував на його засіданнях.

Водночас, як зазначено в запиті на проведення науково-правової експертизи, будучи в.о. Міністра енергетики України, Вітренко Ю.Ю. надавав пропозиції щодо прийняття Кабінетом Міністрів України рішень про надання доручень Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства щодо підготовки певних рішень щодо НАК «Нафтогаз України».

Зокрема, на засіданні Кабінету Міністрів України від 03.03.2021, за пропозицією Вітренка Ю.Ю. Кабінетом Міністрів України прийнято протокольне рішення щодо доручення Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства подати на розгляд Кабінету Міністрів України, як акціонера НАК «Нафтогаз України», проект рішення, яким визначити основні напрями діяльності АТ «НАК «Нафтогаз України». В подальшому таке рішення не було подано на розгляд Кабінету Міністрів України.

Аналізуючи цю обставину в контексті її правових наслідків слід зауважити, що пропозиція в.о. Міністра енергетики України Вітренка Ю.Ю. на засіданні Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 надати доручення Мінекономіки підготувати та надати для прийняття Кабінетом Міністрів України відповідне рішення щодо НАК «Нафтогаз України», не може бути розцінена як підготовка рішення стосовно діяльності НАК «Нафтогаз України» або участь у підготовці. Адже надання особою, яка не наділена повноваженнями з підготовки чи прийняття відповідних рішень стосовно юридичної особи, пропозицій доручити уповноваженій особі (органу), здійснити підготовку будь-яких рішень стосовно цієї юридичної особи, не може вважатися участю у підготовці рішень, тим більше прийняттям таких рішень.

При цьому, слід звернути увагу на те, що обмеження, встановлені частиною першою статті 26 Закону України «Про запобігання корупції» поширюються лише на суб'єктів, які наділені відповідними повноваженнями.

У статті 117 Конституції України закріплено, що Кабінет Міністрів України в межах своєї компетенції видає постанови і розпорядження, які є обов'язковими

до виконання.

Згідно зі статтею 49 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Кабінет Міністрів України на основі та на виконання Конституції і законів України, актів Президента України, постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, видає обов'язкові для виконання акти - постанови і розпорядження. Акти Кабінету Міністрів України нормативного характеру видаються у формі постанов Кабінету Міністрів України.

Крім того, згідно з параграфом 23 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950, Кабінет Міністрів з окремих питань, вирішення яких не потребує прийняття актів Кабінету Міністрів, може приймати рішення, що фіксуються у протоколі засідання (протокольні рішення).

Позатим, виходячи зі змісту вищенаведених норм Конституції України та Закону України «Про Кабінет Міністрів України», протокольне рішення Кабінету Міністрів України, на відміну від постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України, не визнається актом Кабінету Міністрів України та не носить загальнообов'язкового характеру.

Отже, прийняття Кабінетом Міністрів України протокольного рішення не можна вважати рішенням щодо певної юридичної особи в розумінні частини першої статті 26 Закону України «Про запобігання корупції», оскільки протокольне рішення не є актом Кабінету Міністрів України.

Відтак, з урахуванням положень пункту 60 Статуту НАК «Нафтогаз України» протокольне рішення (доручення) не може вважатися рішенням акціонера стосовно діяльності НАК «Нафтогаз України», оскільки такими рішеннями можуть бути виключно акти Кабінету Міністрів України, а саме постанови і розпорядження.

Варто акцентувати увагу й на тому, що у статті 26 Закону України «Про запобігання корупції» встановлено заборону укладати трудові договори (контракти) особам, які протягом року до дня припинення виконання функцій держави або місцевого самоврядування здійснювали **повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень** щодо діяльності таких юридичних осіб, а **не стосовно надання пропозицій щодо прийняття відповідних рішень.**

При цьому, Вітренко Ю.Ю., як перший заступник Міністра енергетики України, та як особа, на яку тимчасово покладено виконання обов'язків Міністра енергетики України, не був наділений повноваженнями з **контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень** щодо діяльності НАК «Нафтогаз України».

З огляду на зазначене вище, укладення Вітренком Ю.Ю. трудового договору (контракту) з НАК «Нафтогаз України» не порушує обмеження, передбачені

пунктом першим частини першої статті 26 Закону України «Про запобігання корупції», враховуючи:

по-перше, віднесення НАК «Нафтогаз України» до сфери управління Кабінету Міністрів України, а не Міністерства енергетики України;

по-друге, Вітренко Ю.Ю., як перший заступник Міністра енергетики України та/або особа, на яку тимчасово покладено виконання обов'язків Міністра енергетики України, не входив до складу Кабінету Міністрів України;

по-третє, Вітренко Ю.Ю., як перший заступник Міністра енергетики України та/або особа, на яку тимчасово покладено виконання обов'язків Міністра енергетики України, не був наділений повноваженнями з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності НАК «Нафтогаз України»;

по-четверте, пропозиції надати доручення уповноваженому органу підготувати та подати на розгляд рішення відносно НАК «Нафтогаз України» не може вважатися ні підготовкою відповідних рішень, ні, тим більше, прийняттям таких рішень.

Висновок. Застосування прийомів системного та логічного тлумачення правових норм, аналіз нормативно-правових актів та документів при проведенні експертного дослідження, дозволили дійти висновку про те, що укладення з Вітренком Ю.Ю. трудового контракту на посаду голови правління акціонерного товариства "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України" не порушує антикорупційні обмеження, встановлені у пункті 1 частини першої статті 26 Закону України «Про запобігання корупції».

Науковий експерт –

провідний науковий співробітник
Інституту держави і права ім. В.М. Корецького
Національної академії наук України,
доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник

Я.В. Сімутіна

Прошито, пронумеровано
та скріплено печаткою

12 аркушів

